

Wyroki Trybunału

w sprawach C-660/24 | Komisja/Węgry i C-681/24 | Komisja/Republika Czeska
(Termin wyznaczony na skorzystanie z dostępu do adwokata)

Komunikat prasowy nr 152/26

Luksemburg, 22 października 2026 r.

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego: zezwalając w sposób ogólny na przesłuchanie podejrzanych oraz osób, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że popełniły przestępstwo, bez obecności adwokata, jeżeli nie stawia się on w określonym terminie, Węgry i Republika Czeska naruszyły prawo Unii

Ustawodawstw tych dwóch państw członkowskich nie można uzasadnić enumeratywnie określonymi przestankami przewidzianymi w prawie Unii, pozwalającymi na czasowe odstępstwa od prawa dostępu do adwokata

Dyrektywa w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym¹ przewiduje, że podejrzani i oskarżeni mają prawo dostępu do adwokata w takim terminie i w taki sposób, aby mogli oni rzeczywiście i skutecznie wykonywać przysługujące im prawo do obrony.

W postępowaniach w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wszczętych przeciwko Węgrom i Republice Czeskiej Komisja Europejska zarzuca im nieprzestrzeganie zobowiązań ciążących na nich na mocy tej dyrektywy. W rzeczywistości ustawodawstwa tych państw zezwalają w sposób ogólny na przesłuchanie podejrzanych i osób, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że popełniły przestępstwo, pod nieobecność ich adwokata, jeżeli ten nie stawia się w terminie przewidzianym w tych przepisach. Na Węgrzech termin ten wynosi dwie godziny od momentu poinformowania adwokata o zatrzymaniu danej osoby. W Republice Czeskiej termin ten wynosi 48 godzin od momentu zatrzymania podejrzanego. W tym ostatnim państwie przesłuchanie może również odbyć się w przypadku, gdy nie udało się skontaktować z adwokatem.

Komisja zarzuca również Węgrom, że w swoim prawie krajowym nie ustanowiły one przepisów wdrażających szczególne wymogi dyrektywy dotyczące zrzeczenia się prawa dostępu do adwokata.

Trybunał uwzględnił skargi Komisji w całości, uznając, że Węgry i Republika Czeska uchybiły zobowiązaniom ciążącym na nich na mocy prawa Unii.

Przed wszystkim, Trybunał przypomniał, że **prawo dostępu do adwokata obejmuje** między innymi prawo podejrzanych lub oskarżonych do obecności ich adwokata oraz do jego skutecznego udziału w czasie ich przesłuchiwanie. W tym względzie Trybunał wyjaśnił, że oznacza to co do zasady **fizyczną obecność adwokata**.

Następnie Trybunał stwierdził, że dyrektywa w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym ma na celu wzmocnienie wzajemnego zaufania państw członkowskich do swoich systemów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, niezbędnego do wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych, w szczególności poprzez zapewnienie ochrony praw podejrzanych i oskarżonych, oraz zagwarantowanie im wspólnego poziomu prawa do rzetelnego procesu sądowego w całej Unii. Z tych właśnie względów **dyrektywa ta wymienia w sposób wyczerpujący powody pozwalające na stosowanie czasowych odstępstw od prawa dostępu do adwokata**. Natomiast oba sporne ustawodawstwa krajowe **zezwalają, w sposób ogólny i bez skutecznego oparcia się na tych powodach odstępstw, na przesłuchanie**

podejrzanych lub osób, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że popełniły przestępstwo, pod nieobecność adwokata, jeżeli ten nie stawia się po upływie określonego terminu, przy czym ustawodawstwo czeskie dopuszcza ponadto takie przesłuchanie również w przypadku, gdy nie udało się skontaktować z adwokatem.

Wreszcie Trybunał stwierdził, że nawet jeśli w prawie węgierskim prawo dostępu do adwokata jest uznawane za prawo niezbywalne, wydaje się, że podejrzani lub oskarżeni mogą podjąć decyzję o niekorzystaniu z tego prawa. Taką sytuację można zaś utożsamiać ze „zrzeczeniem się” tych osób z prawa dostępu do adwokata, którego zasady wykonywania są również uregulowane w dyrektywie w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym. Nie transponując tych zasad do swojego prawa krajowego, Węgry naruszyły również tę dyrektywę w tym zakresie.

UWAGA: Komisja lub inne państwo członkowskie mogą wnieść przeciwko państwu członkowskiemu, które uchybiło zobowiązaniom wynikającym z prawa Unii, skargę o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi uchybienie, państwo członkowskie, którego to dotyczy, powinno jak najszybciej zastosować się do wyroku. Jeżeli Komisja uzna, że państwo członkowskie nie zastosowało się do wyroku, może wnieść nową skargę i domagać się nałożenia kar pieniężnych. Jednak w razie niepoinformowania Komisji o środkach podjętych w celu transpozycji dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości może, na jej wniosek, nałożyć kary pieniężne już na etapie pierwszego wyroku.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Przedstawienie okoliczności faktycznych i prawnych odnosi się do rozpatrywanego okresu i opiera się na aktach spraw.

Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie wyroków ([C-660/24](#) i [C-681/24](#)) są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroków jest dostępne na „[Curia Web TV](#)”.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE](#) z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności.